

Latweeschu Uwise.

Nr. 22.

Zettortdeenâ 28. Mai.

1853.

Drucktehts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Staigajeet fâ prahtha laudis, un ne fâ neprahthueeki.

Atkal redsam pawassarun nahkam. Steidsamees pee uppes stättitees, fâ uhdens, apnizis tik ilgi sawu gruhtu apseggu nest, to leddu lausch, un winnu burbulodams dseinn prohjam. Mehs effam pawassaras preeka pilni; bet tomehr kates steidsahs ruhpiigi, no uppes mallas wissu atwahlt noht, fo ween uhdens warretu aischgrahbt; kates walte, un zits ar bailehm, fa tik kai kahdu schohgu (sehtu) ne apgahstu, kahdu ehku ne pohstitu, kahdu sehju ne maitatu. Tik putni gaisâ, tee bes behdahm sawas dseefmas dseeda, un lohpi lehka, fâ kad preeks ween buhtu gaidams; bet zilweks, prahthu turredams, irr sadirdejis to wahedu: „Staigajeet fâ prahtha laudis, un ne fâ neprahthueeki,“ jo ne kahds labbums ne nahk, bes fa arri san tuellahk ne buhtu no kahda launuma jabaidahs.

To rakstiju ta fâ lithribas teesâ; fo wehl rakstischu, tas lai rahda, us fo schi lihonda simejabs. To wehl papreeksch peeminneschu: esnu wairak frohna nowaddu sinnatais ne dsimtu nowaddu; bet dohmaju, fa frohna nowaddu laudis buhs us to gabbalu tapat, fâ dsimtu nowaddu laudis.

Nu irr 30 gaddi un wairak, kad katram ar-
raju mihlotajam par leelu preeku atskanneja ta
sinna: muh'u arraji naw wairs peeseeti pee ta
semmes suhrischa, kur dsimtu schi; wiannu meesa
wairs ne peederr zittam. Bet labbi wehl atzer-
rohs, fo mans tehws toreis sozija: „Das irr tee-
scham sohlis us preekschu! Gohds tam Kungam
wissu kungu, un tam Keiseram, kurra sreds

ta Kunga rohlâs bijuse. Bet gaddi aisees, lihds
to pilnu labbumu no tam peedschwosim. Tds
pirmds gaddds irr dasch nelabbums buhs gai-
dams.“ Schohs wahrduus daudsreis esnu peh-
zak peeminnesis. Bij pateesi sohlis us preekschu;
bet tas zelsch tobrihd wehl ne bij gattaws. Da-
scham schi atlaischana palikka fâ par assu nasi
behrna rohlâs. Laudis weetahm aplam usfaz-
zjuschi ne sinnaja pehz, kur jaunu weetu atrast;
weetahm atkal sahka prett kungeem leypotees un
gribbeja ar sawahm pagasta teefahm ween tift.
Bet kahdas mehdsse tahs pirmahs pagasta teefas
buh? Ne pats pagasta wezzatais dauds weetas
ne mahzeja to likkumu gramatu lassihk, nelle
wehl tee zitti teefas lohzeeki. Strihweris ween
wairak tahs teefas waldija; un neba wissi tee-
sas Strihweri bij taisni un gudri zilweki, bet
daudsreis skaidri lauschu trazzinataji. Dasch
labs, papreeksch ar wisseem meera turreis, nu
weenadi ween strehja sawu taisnibu mekht, ar
likku padussi, pee teefas wihreem, kam gan gal-
wa daudsreis bij pilna, bet ne taisnibas un gud-
ribas. Mehs effam wissi tds pirmds gaddds pehz
tahs brihwu-laischanas gan dasch-daischadu ne-
labbumu redsejuschi. Taggad nu gan gohds
Deewam schi buhschana irr palikkusi dauds zit-
tada. Ta usfazschana irr eegrohsita dauds
wairak pehz taisnibas un pareisbas. Skoblas
wairak irr eezeltas, lai arri ne, fâ jau preeksch
30 gabdeem gaidijam, ik us 1000 dwehselem
weena, tatschu us 3000 woi 4000 weena. Tee-
sas wihri, jo labbi mahziti, arri wairak tai-
snibu kohpi.

Bet nu pat schds muh'u gaddds zellabs at-
kal jauna buhschana, fo warretu tahs brihwu-

laischanas ohtru pussi nosauft, prohti ta rentes- jeb da hnu buhschana, fur laudis, lihds schim par sawahm mahjahm to mahju fungam darbus klanfjuschi, nu wairs ne klanfa, bet nandu makfa. Attal warr teift ar preeku: Tas irr sohliis us preekschu, leels sohliis! Bet kas nu jaw tós pirmós gaddós eetu gaidiht labbuma ween, bet ne arri dascha nelabbuma, tas peekrahptohs! Gaddi aisees, lihds kamehr muhsu arraji schihs jaunás buhschanas pilnigus auglus eemantohs, un — dasch ees pohstá! Tapehz luhdssohs, pahrbaudeet, fo wehl rakstischu, un to, kas labs irr, naturreet.

Tas pahrmehrinaschanas un pahrdallischanas darbs irr gruhts darbs, un newaid wiss us weenu, ohtru gaddu isdarrams, wisswairak zikko leelós nowaddós, fur laudim warr buht wehl drumas un plawas gabbali irr ismehtati schurp un turp pajanku, un fur starp fainneekem wehl dsihwo neskaitami buhdeneeki, jeb eebueschi, kas arri kates, ja ne dauds, tatschu sawu seeka weetu semmes turr. Tahdós nowaddós ta pahrmehrischana un pahrdallischana nahf daudsreis gaidama gaddu no gadda. Tad nu, preeksch liaka nomannidams jeb eezerrejees, ta schihs woi tas gabbals ne palikschoht pascham, bet tapschoht peedallihst zittam, zits leeks gudrineeks paleek ruddeni ruggajus ne sa-arris, lai tas, kas winnu dabbus ohthro pawassarau, pats winnus arr; zits apsehj to papui ar wassaraju, ar linneem, un tohs nowahkis (nokohpis), tad tikkai sehj rudsus eekschá ne-issrahdata semmè, tam gohdam kahdus sausus schappus uskaijis wirsu, zerredams, ka neba pats dabbuschoht schohs rudsus plaut; zits wehl, schahdu pat zerribu turreams, rudsus pawissam sehj nesuhdotá semmè, un leel labba fuhdeem sawós stakós sapuht, tohs few pascham us nahfeschu gaddu taupidams. Kur tahda nebuschana weenu ohtru gaddu eewelkaks, tur desmit gaddi aisees, lihds to rohbu peepildihs. Sinnama leeta — kas ohtram labbu ne nowehl, tas welt no Deewa swehtibas gaida. Dasch fainneeks zaur to arri gandrihs jau pawissam sewi no maies isdsinnis. Tahdam

grehkam kristitu zilweku starpá gan ne waidsetu rastees; un wisswairak pagasta teesahm waidsetu zeeti us tam wakteht, ka kates fainneeks sawu lihdschinnigu drumu un plawu ir pateesi kohpi ká sawu, lihds pat tai deenai, fur tohp no teefas pusses pateikts: nu pehz jauna.

Ohtra wehrá leekama leeta irr schi. Kad ta rentes buhschana pirmak zehlehs, dsirdeja ir zittu kungu, ir zittu arraju waidam, ka nu dasch zilweks palikschoht bes maies; atlikchoht kalpu un kalponu bes darba. Bet schi leeka walloda drihs apflussa. Woi warr buht talabbad, ka nu jo stinki strahda, un ka nu pee teem pascheem darbeem wairak lauschu waijaga? Kas dohs! Lai arri warr buht dasch fainneeks pats taggad rohnahs wairak apstinzis, — bet tee rohfpelni, tahs nabbagas atraitnes ar saweem behrneem, tee wissi taggad ohtru tik kust; un kad wehl ohtru tik lauschu buhtu, darbu tatschu ne peetruhktu wiss; to kates reds. Katru semmes siuhriti arr, augscham; to triju lauku weeta turr taggad sechus, septiaus, astokus un wairak laukus: sehj schahdus tahdus auglus, kas aylam pee mums wehl ne bij redseti; sahk attal appinus stahdiht, bittes kohpt. Tur waijag dauds rohku, bet tur arri atlez dauds pelnas. Kungi, fainneeki mekle deenaldsneekus. „Nu jau, paldeems Deewam, gan warr sawu maiss pelniht,“ ta daschu atraitni taggad dsird teizam. Bet kad tikkai laudis fewim scho labbumu paschi ne maita! Preeksch tahs rentes buhschanas pee seena, pee kartuppeleem seewa, par deenas algu strahdadama, — prohti schè pee mums; ne sinnu, ká zittur bijis — bij ar meeru, kad dabbuja 10½ kapeikus, ja tai badda gadda warreja gandrihs par maies wehderu strahdneekus dabbuht, zil gribbeja. Bet kamehr ta rentes buhschana zehlfrees, prassija papreeksch 12 kap., dabbuja; prassija 15 kap.; ir tohs dabbuja. Nu kungi, fainneeki gribbeja ar teem rohfpelneem us trescho gaddu jau preeksch laika pastahwigu deenas algu norunnah; to attal schèe ne gribbeja; jau nahfchoht deewagan, ká nahfuschu. Atnahze treschais gads; usnahze nohtigs darbs, ar steigschannu strahdajams;

seens paylants, rudsi steidsami; sanahf 100, 200 grabbejas; prassa 18, prassa 20 kap.; ne dabbu, eet mahjäs, — weenu deenu, ohtru deenu, trescho. — Nu abba taisniba, nu kahja par galwa palikkusi! Nu lai reds fungi, sainneeki arri gruhstumu! — Ne tizzu, ka tà buhs un paliks! Kungi, sainneeki sanemm us ohtru gaddu ohtru tif kalpu; paleef weenu ohtru augli, kas dauds darba prassa, ne sehjuschi, bet sehj zittus, kas jo mas darba prassa; un — nu atkal rohfpelneem irr ko brehlt: Ne to sweedru nopelnu mums ne nowehle! — Schohs wahrduß rakstu, pats daudsreis tahdu buhschanu redsejis un dsirdejis. Tè atkal jafalka: Staigajeet kà prahta laudis, un ne kà neprahneeki. Kad rohfpelni pehz sawas eezereschanahs nohtes laikà pazett to deenas maksu augstu jo augstu, tad nekahda drohscha un pastahwiga pahrtikschana un maifespelnischana ne warr rastees; kungeem un sainneekneem ne, un rohfpelneem ne tikkai! Wißwairaf kad rentes-fungi frohna nowaddus tikkai us 12 gaddeem turr, tad, kamehr schahda grohsfiga buhschana irraid, nei fungi plauks, nei arraji. Us tif ihseem gaddeem to nowaddu usnehmis, ne weens ne ees dauds tehreht, jaunu kahdu pastahwigu buhschanu eegrohst, no kurras tikkai par dauds gaddeem tee augli warr nahft; bet katriß dohma, kad waidsehs dabbuschu algadschus. Jelle to apdohmajeet, un prohtat gohdu un sawu labbumu. Norunnajeet labbat preeksch laikà pastahwigu algu; tad ir galwa, ir kahjas un rohkas sinnahs kà liktees, un wisseem buhs labbi. Sinnams, par gaddeem gan arri patte no sewis ta deenas alga paleef jo pastahwiga, kad laudis dauds skahdes zeetuschi, jo gudri paleef; tas wißur irr bijis, Wahsemme, Bruhschds. Bet woi tad ne warri gudri tulihf sawu labbumu atsiht, skahdes papreeksch ne zeetis? — Un wehl beidsiht peeminneschu to. Wiannu gaddu isrunnajoßs daudsahrt ar kahdu Bruhschu fungu par arraju buhschanu. Dobrihd scheitan pee mums to rentes buhschanu wehl ne minneht ne minneja. Schis kungs mannim weenreis fazzija tà: „Kad muhsu teizams Rehnisch, ihstenu

lauschu draugu padohmu paklausidams, pawehleja, ka wisseem arrajeem buhs no tahs darbu klausischanas atraisiteem tawt, tad tee, kam schi leeta ne bij patihkama, no eesahfuma gan leelijahs, ka winneem schoreis gan palikschoht ta taisniba; ka schi jauna buhschana gan ne isdohschotees labbi. Jo par kahdeem desmits gaddeem pehz tahs atkaischanas ir fungi, ir arraji sahka sawus nowaddus un gruntus par lehtu naudu pahrhoht. (Prohti Bruhschds tee arraji ne dabuja wißs renti maksahf, kà taggad pee mums, bet aldewe, kà kurrà weetà, un kahda ta femme un ta klausischana, trescho dalku, jeb pussi no sawa grünta sawam fungam, un paturreja to zittu pawißsam kà sawu, bes klausischanas jeb maksas, un warreja likt scho sawu gruntu, kur gribbedami.) Es pats, tà wehl tas kungs mannim stahstija, toreis nopirku nowaddu, kò taggad bes 40,000 dahldereem teescham ne pahrhohtu, par 18,000 dahldereem. Bet sinnams, pee teem kungeem gan bij sawada waina, ne pee teem arrajeem. Tee fungi, ar klausischanas buhschanu pee dauds jo maseem laukeem apradduschi, taggad, dauds jo leelus laufus turredami, ne mahzeja tahdus leelus laufus ar kalpeem ween apstrahdaht; ne warreja ahtrunà deewsgan kalpu dabhuht; ne warreja tif ahtri, kà lihds schim, wißus darbus pstrahdaht; sabijahs, apnikka — pahrdewe labbat sawus nowaddus. Pee arrajeem atkal bij sawadi. Kad palikka swabbadi no tahs klausischanas, it tös pirmòs gaddòs gabja winneem angsti. Spihdsinaja tohs kungs, leelu jo leelu maksu par saweem darbeem prassidami, schà un tà. Bet muhsu lautni to ilgi ne panesse; bet drihs staidri reibulis winneem eeskrehja galwà. Zits eezerejahs, ka winnam, kà par fungu palikkuscham, effoht kauns, pascham strahdaht; zits, kas lihds schim bij waldijis, baididamees, ka panihfuschu isliks no mahjam, un sahka plaschi dsihwoht, ne kahdas behdas no sawa kunga waitis ne turredams. Augstprahstiba un plihfeschana eewilkhahs. Wihri kritte parraddòs, un dabuja sawas mahjas pahrhoht, tà ka rets

tahds arrais palikka sawa tehwa pehdäs, bet gandrihi wiſſi arraju grunti weetahm klüē jaunai ſweſchai pa-audſei rohkäs. Taggad ir fungi, ir arraji, ſawadi dſihwodami, ſawadi pahetik-kuſchi irraid, un pee muſſchahm un arraju grunteem taggad tik dahrgi tohp maſſahts, kà wez- zōs laikōs muſſcham naw tappis maſſahts." — Tà toreis ſazzija tas Bruſſeneeks; un ſchohs wahrduſ taggad gan daudſreis peeminn, kad us muſſu arrajeem paſſattohs. Lai Deews mums ne dohd redſeht ſcheitan to paſchu notee- kam! Arraji! ſtaigajeet kà prahta laudis, un ne kà neprahtneeki!

Bräſche.

Kà warr pehrkones no kartuppel- lauka izdeldeht.

Ar pehrkonehm peeanguschä kartuppel-
laukà eedsenni ſawas aitas. Gefahkoht tahs
gan druſſin ehdoht kartuppel-
lappinas, bet ne
zif ilgi tad nomanna zif ſaldas tahs pehrkones
un nu tahs ehdoht ar leelu ſahribu un gluſchi
tahs no-ehdoht.

Zif gudra ta paſaule paleek.

Sprantschu ſemmē, Bordo leelä pilſhehtä,
wihrs iſgudrojis kuggi, ar kureu us paſchas
jubras dibbeni warroht nolaiſtees ſemmē un tur
ilgi ſtrahdaht, un arri appakſch uhdens brauff
zif ween gribb. S—3.

S i n n a.

Ar leelu preeku eſſam ſanehmufchi juſſu rakſtu 3. N. m. 5...r. (R). Tà kà ſeem ſahkuſchi, kà darrait wehl;
ſeem gaidijam wehl tahdas ſinnas. — Leela pateiziba jums 3. P. m. K...l (R). Ne kannojeetees juhs un ir zitti
zeem rakſitaji, ja juſſu miſſi rakſti ne tohp tuhdat Awifes eelitti, bet daſchdeen labbu laizinu paleet ne drucketi.
Tas tadeht tà noteek, kà allaschin gaddahs ſchi jeb ta ſinna jeb grahmata, tas ne buht ne ir aplawejama, un ta-
deht papreekſch Awifes ja-eleek. Stahſti tas ilgati warr palikt, teem japaleek meerä. Arri luhgtum zeem rakſita-
jus, lai ne dohd par daudſ garrus ſtahſtus. Mannim ſchehl, kà tahdi jaleek 2 jeb 3 Nummerds un kà laſitaji
pee galla nahtuſchi peemirſt, tas eeſahumä bijis. Arri ne ir labbi ar weenu weenigu ſtahſtu wiſſu Ar. pitſiht.
Wehl luhdsam, lai mums ne ſuhta ne kahduſ ſtahſtus, jeb grahmatas, bes appakſchraſtiku ſkaidru wahrdu.
Tahdas grahmatas mehs ne buht ne laſſam. — Pateizam jums 3. S. m. S...l (W) par juſſu rakſteem un
grahmatinu. Buhs, tà kà tik daudſ maſ eeſpehſim. — Paldeews jums 3. N. m. W. (R), un jums N. L. (W) G...
(R), ir jums m. 3... no R. (W). Tas ſtahſſis „par behenu andſchann“ no zitta 3. mahz. papreekſch jaw bij
atſahthiſt, tadeht to dohſim laſſiht.

Wehl ſirſnigi luhdsam 3. laſſitajus, wiſſuwaſirak paſchus Patweeſchus, lai jelle ne duſmo, kà daſchs Num-
mers wehlu, jeb ne buht, un tee pſimee Nummeri ne maſ pee jums naw atnahkuſchi. Hoffmann un Johannaſohn
naw wainigi, jo tee ikkatram tohs Nummerus kà peenahthas gan noſuhta, un leelu naudu par to ſemakſa, bet dee-
ſinn fur tahs lappas us zella paleek, tur ne. To tē Zelgawä ne buht ne warr ſinnaht. Mums paſcheent ſirſs tohti
ſahp, kà tik daudſ par to ſuhdsahs un furn. Bet ne to darriht, pſimee ta gaidama grahmata no Peterburgas
buhs atnahkuſi — gaidam to ikdeenas — tad ees wiſſ pa ſahrtam. Wiſſeem teem, tas pehz jauna gadda Jan-
war mehneſi Awifes apſtellesjuſchi, Nr. 1 un Nr. 2, tas taggad gattawi, taps noſuhtiti. Bet wiſſi tee, tas
wehlati ne kà puſe Janwar m. Awifes no jauna ir apſtellesjuſchi, lai ne gaida tohs Nr. 1—8; jo Hoffmann
ne buht ne ſpehz wiſſus ſchohs Nummerus atkal no jauna druckeht. Tas maſſajoht par daudſ nandas un laika —
un tee druckeri, kam tahs Awifes pſederr (ne mannim — tadeht luhdsami ne wainojeet manni par to) pee tam naw
wainigi, kà tik daudſ tik wehlu peeteikuſchees. To brihdi tee pſimee aſtoni Nummeri wiſſi jaw bij iſpietti. — Nr. 21
peeliktumä tas appakſchraſtiſhts wahrds „Döbner“ tur ne bij jaleek.

Sirſspateiziba par 1 N. 60 Kap. f., tas no Mihgas Zahna baſnizas draudſes preekſch teem nabbageem
Subbatä ir atſuhtiti. S—3.

Brihw druckeht.

No jubrmallas-gubernements angſtas waldſchannas puſſes: Collegienrath v. Braunſchweig, Jenſor
No. 143.

No Wiltenes.

Dhtredeena 12ta Mai Wiltenes Latweefchu un Wahzeefchu draudfchem bija leela behdu un affaru deena. Jo tai deenā semmes flehpi tappe glabbahts winnu firds-mihlais draugs un lohti zeenihts diwehseles gans, Pehters Hugenberger, kas 35 gaddus abbahm draudfchem par ustizzigu mahzitaju, un 15 gaddus Wiltenes mahzitaju aprinkim par augstu gohdatu prahwestu bijis. Schis gohdajams firmgalwis, kurra tizziga firds, jauka balfs un mihligs waigs arri gan daudseem zittas Kursemmes mallas labba peeminna stahw, 66 gaddus wezs buhdams, tomehr wehl labba spehka lihds scho laiku ar ihtenu ustizhibu, un sawahm draudfes diwehselehm par swehtibu, fatwu ammatu kohpe, kad Deewos itt no nejaufchi, un ittin ahtri 6ta Mai pulksten 11½ no wakkar to pee fewis aizinaja. Winsch wehl weffels bij apgullis, bet pehz ihfa laika zehlees, un, fewi jau gan flimnu mannidams, istaba isnahzis pehz laudim fault, bet turpatt arri jau ar schlakku pee semmes nosihzis, un kad nu zitti peeskrehje klaht, jau meefas atradde isdissufschas un glahbschana nefahda iwairs ne bija. Ta gan warren ahtra nahwe schim gohdigam un ustizzigam Deewa kalpam usgahjufe, bet winsch tomehr teefcham weegli un labba meera aismidzis, jo ittin jauks un mihligs meers wehl pehzal us to aukstu gihmi bij redsams. Kad mehns nu semmei atdewam, kas no semmes nemts, tad flaidri warreja redseht, kahda gohda un mihlestiba tas aigahjis pee wisseem saweem draudfes lohjekkeem, raddeem, draugeem un pasihstameem bij stahwejis. Jo zitti no teem to mihlu Deewa nammu, wezzam gannam par pehdigu gohdu, jauki bij ispuschkojuschi, ar melli drahni gandrihs pufs basnizu isfittuschi, wirs to jahru warren smukku falku buhdinu taisijuschi, un wissu to plafchu weetu altara preefscha ar dauds finteem lampas swezzehm apstahdijuschi, ta ka wezzais aismidzis tehws sawa mella spohschā jahretā, itt ka kahda jauka dahrsā starp eg-

lehm, pufkeh un swezzehm gulleja: Wirs basnizas juntu un tohrni un teem ar falku krusu ispuschkoteem sehhs wahrteem melli truhra wehlaki ar baltahm mallahm, krustiski bij falikti, kaps smukki ismuhrehts, un wiss til jauki istaisihts. Basniza, kas bija laufchu pilna, papreefsch pehz wahzu dseefmas Puses mahzitajs wahzu spreddiki fazzija, un tad zitti no wahzu draugeem jauku mirschanas dseefmu us 4 balsim nodseedaja. Kad nu no wezzas latweefchu grahmataš 508 dseefma no 1ma lihds 3schu pantinu bij dseedata, Rindes mahzitajs us altari uskahpe un to latweefchu draudsi ar Deewa wahrdeem usrunnais ar swehtu luhgschanu pabeidse. Tad tappe dseedata 94 dseefma no 8ta pantina un kad nu Dundangeš mahzitajs kollekti un swehtischanas wahrduš bij nodseedajis, tad 8 no teem 12 mahzitajeem, kas bija sabraufuschi fatwu mihlu preefschneeku un firds draugu pawaddiht, to jahru zehle un isneffe us kappchem, kas turpatt blakkam pee basnizas, un kur aigahjuscham jau diwi laulati draugi duff. Kad nu schē pee kappa wehl Landfes un Chdoles mahzitaji kahduš mihlestibas wahrdinus wahziski bij runnajuschi, un dseefma atkal us 4 balsim jauki bij dseedata, tad pehz muhsu tehws un swehtischanas wahrdeem, nu beesi ween pee kappa speedahs klaht wezs ar jaunu, baggats ar nabbagu, wehl raudadams fatwu semmes saujinu mihlam jahram usmest, ta ka razzeji leelu laiku ne maj ne warreja peefikt semme aprakt to, ko wissi tik gauschi bij mihlejuschi. — Lai nu schehligs Deewos tam ustizzigam kalpam uu strahdneekam, ko winsch pehz sawas gudras sinnas tik ahtri un mums ne dohmajoht pee fewis nehme, dohd weeglu duffu semmes flehpi un jauku schehlastibas algu debbes walstiba: lai mihlais debbes tehws irr schehligs teem bahrineem, tahm atstahthm draudfchem un mums wisseem, kam par mihlu Hugenbergeru dascha schehloschanas affara nobirrufe! Lai noteek Deewa labbais un schehligais prahts!

Augsta funga labba preekschihme!

Englantes leelas walstis fehnineene irr apprezzejusu weenu Wahssemmes prinzi no Sakschu semmes, kam wahrds irr Albert, un kas pehz Englantes liffumeem naw patš schihs walstis walbineeks, bet tai fehnineenei tikkai laulahts draugs, un ka wezzakais dehlš pehz satwas mahtes mirschanas schai walstei buhs par fehninu. Par scho behrnu nu Wahzu Urwisēs stahstija ne fenn scho notikkumu, kas ir semmakas kahrtas wezzakeem irr labbi pee firds nemumans un ko tadehl ir schinnis Urwisēs isteiksim.

Tas masais prinziš, kam winni wezzakee jau skohlneezi bija sagahdajusch, stahweja kahda deend fehnineenes pilli pee lohga, kurra ruhtes lihds paschaj grihdai sneedse. Tam bija kas jamahzahs no galwas, bet tas skattijahs zaur lohgu us dahrsu, ar pirksteem pee ruhtem spehledams. Winna skohlneeze to ceraudsidama tam usfauze itt mihligi, lai mahzotees, kas tam usdohts. Tas masais prinziš atteize: ne gribbu! us ko schi atkal sazzija: tad es juhs faktā cestahdischu. Tas masais atbildeja stuhregalwigi: ne gribbu mahzitees, un faktā stahweht man ne waijaga, jo es esnu Englantes trohna mantineeks, un to sazzidams winsch ispehre ar kahju weenu lohga ruhti. Tad nu ta skohlneeze papehlās na sawa krehfla sazzidama: Prinz! ja ne mahzifetees, ko es juns usderufi, tad es juhs faktā stahdischu! Ne gribbu, atsauzehs schis wehl aschaki, ar kahju ohtru ruhti isfidams. Nu skohlneeze skandinaja ar sawu pulstieni, un fullainis atnahze: zaur winnu schi ta masa printscha tehtu litte luhgt, lai tas jel lohli waijadfigas runnaschanas dehl par winna dehlu tik labš buhtu, tuhliht atnahkt. Tehtwš nahze un liffahs wissu isteiktees. Tad us sawu dehlu greesdamees un us masa benkti rahdidams, us winnu sazzija: apsehdees schē tagadin, un paleezi tē, kamehr es atkal atnahkschu. Nu us sawu istabu dohdamees, no turrenes atness Bihbeli, us sawu dehlu sazzidams: Klausēes, ko tas Apustuls Pahwils tew un zitteem behrneem usfauz: (Galat. 4, 1 — 2): Bet es juns faktu: Zif ilgi tas mantineeks wehl irr behrns, tad starp winnu un kalpu nau ne kahda starpiba, jebchu winsch irr kungs par

wissu mantu, un winsch irr appaksch teem pahrstahwejeem un sargeem lihds tam no ta tehtwa nospreestam laikam. — Gan teesa, sazzija wehl ta masa printscha tehtwš, ka tu effi schihs walstis trohna-mantineeks, un ja gohdigi usweddisēes, tad arri warresi augstš wihrs kluht, warresi uskahpt us to gohda-krehfli sawas mahtes, ko Deewš lai ilgi mums wehl usturr, — un warresi palikt par schihs walstis fehninu: — bet taggad tu wehl effi masš behrns, kam jaklausu satweem preekschneekeem un kohpejeem. Bes tam man wehl zits wahrds tewim jaleek pee firds, ko tas gudrais Salamans satta sawds sakkamds wahrds 13ta nodakā, 14ta pant: kas sawu rihksti taupa, tas eenihst sawu dehlu, un kas winnu mihle, tas pahrmahza to drihs. Un to sazzijis tehtwš iswilka rihksti, parmahzija ar to paschu to nahlamu walstis-walbineeku, ka peenahkās, un stahdija to tad faktā, sazzidams: »schē tu paliksi tit ilgi, un mahzifēes, ko taawa skohlneeze tew usderufi, kamehr winna tewim laus scho faktu atstahz; un ne aismirsti ne kad, ka tu taggad wehl stahwi appaksch pehrmindereem un kohpejeem, ka us preekschdeenahm appaksch tahs no Deewa dohtas bauflibas!»

Lai scha augsta printscha preekschihme dsilli tohp eespeesta wissu augstu un seinju wezzaku firdš, swehtus un baggatus auglus tannis paschās nedama!

W — r.

Schla un augli.

Kahdam deewabihzigam kohymannam bija tahds tiffums pee tahm prezzehm, ar ko winsch andelejahs, arri ar Deewa wahrdeem strahdaht. Kad winnam kahds zelsch bija usnemmans sawas buhschanas dehl, tad allaschin winsch arri dauds tahdu masu grahmatu lihds nehme, fur jauki stahsti par debbes-walstibas leetahm bija lassami.

Kahda sesdeenas waffarā trohgā nobranzis un tur wissadus zilwekus atraddis, winsch ar mihleem wahrdeem scheem pee-eet un katram

masu grabmatinu eedohd. Bet weens starp teem grabmatu atdohd un salka: „mihlais kungs, juhsu grabmata man ne derr nekam; jo es ne prohtu lassihht.“ Tad kungs atbild: bet laikam juhsu seewa prattihhs lassihht. Schis salka: manna seewa gan proht lassihht, bet man wakkas naw klaufitees. — Ka? waiza kungs, woi tad rihtu naw swehtdeena? Kas juhs tad warr aiskaweht klaufitees, ko seewa preekschâ lassihhs? Mihlais kungs, tas tam pretti salka, swehtdeenâ man tikpat wakkas naw ne kahdas, kâ darba-deenâs; jo tahds nabbags zilweks es, ka zauru swehtdeenu man jastrahda. Pa seschahm deena: m maisi pelnu sewim un behrneem, un septitâ deenâ malku salassu meschâ. Tad kungs tam salka: kad juhs kâ darrait, tad sinnams jums ittin nabbagam zilwekam wajaga buht. Tad schis salka: „al teescham, teescham, es jo nabbags zilwezinsch esmu,“ un sahht plaschi isstahstihht, zil tam nelaimes. Tad kungs salka: par to man naw nekahds brihnumis, ka jums kâ eet, kâ eet; tas nah no ta, ka swehtdeenâ strahdajeet. Tas ne buht ne warr buht, ka Deews tohs swehtihhs, kas swehtu deenu ne swehti. Bet ko sazzischu: darrissim derribu un beedribu: ne muhscham wairs ne strahdajeet swehtdeenâ. Kad jums rihtu malkas naw, tad peeluhkojeet beschâ istift, un gahdajeet pirma-deenâ, zil preeksch neddelas malkas buhs wajadfiga, bet ne strahdajeet swehtdeenâ, bet swehttijeet ka Kunga deenu, un pehz pufs-gadda laika es labbprahht wissu stahdi atlibdünaschu.

Nabbags wihrinsch salihge ar kungu par to leetu un frohdsineeks apgalwoja kungu sohlschannu. Pehz peezeem mehnescheem atkal sesdeenâ tas pats kungs tai paschâ frohgâ eenahze, un redsi! gohdigi apgehrbts wihrs tam pee-eet, un to mihligi apwezijnajis prassa: woi ne atminnetees schinnu paschâ istabâ wihram grabmatinu dewuschi, kas sazzija, ka swehtdeenâ strahdajohht. Kungs atbildesa: labbi atminnohs. Tad schis preezigi atteize: es esmu tas, kas jums kâ atbildesjis. Juhsu grabmatu libd nehmis mahjâs, seewai wissu isstahstiju, ko mehs kohpâ

runnajusch. Ta tuhliht spreede, ka jums taifniba, nehme grabmatinu, ko rohâ turreja, un tai paschâ stundâ man to preekschâ lassija. Grabmatina prahtu mums kâ pakustinaja, ka mas ween warrejam gulleht. Nahkoschâ rihtâ, kas swehtdeena bija, mehs no jauna grabmatinu pahrlassijam. Pehz kahdu brihtinu, kâ allasch swehtdeenâ, no nahburgeem weens ohtes pee mums nahze, laiku ar neeku wallodahm nodedeleht. Bet schoreis mehs katram stahstijam par ko juhs man runnajusch un juhsu grabmatinu manna seewa teem preekschlassija. Nahkoschâ swehtdeenâ muhsu nahburgi atkal sanahze un atkal juhsu grabmatinu zaurlassijam. Kâ mehs no ta laika libd schim katrâ swehtdeenâ darrijusch; — katrâ swehtdeenâ nahburgi pee mums kohpâ lassahs un, kad juhsu grabmatinu lassijusch, tad mehs par debbes-leetahm kohpâ runnajam, par to Kungu Kristus apscheloschannu un mihlestibu, un ar luhgschannahm un dseefmahm deenu ittin jauki un eepreezinati beidsam. — Tas lohti labbi irr, kungs atteize, un tad sazzija: ka sawu sohlschannu juhs stipri ween pildijusch, tad arri mannu apsohlschannu bes kaweschanas pildischu. Zil naudas jums no mannim nahkabs? Tad schis tam atbildeja: juhs man ne grassi ne esseet paradâ, jo ne muhscham man darbs un pelna tik swehtiga naw isdewuschees kâ taggad, kad swehtdeenu swehtiju. Mehs muhscham sirds-pateizibâ ween juhs peeminnesim.

Tad frohdsineeks, deewabihjigs gohdawihrs, peenahze un sazzija: mihlais kungs! ka swehtiga sehlla bijusi, ko scheid masas grabmatinas isdallidami sehjuschi. Manni nahburgi wairs swehtdeenâs ne apgahna, bet basnizâ eet, un mahjâs pateesigi Deewu luhd. Winni teescham nahfuschi pee atgreeschanas no grehkeem.

Woi tewim, lassitajs mihlais, irr grabmatinas mahjâs? Woi tewim kasinnu naw patt swehta bihbele, kas teem ne bija? Un to masu grabmatinu, fur wissadi pateesigi stahsti, par swehtu mahzibu sarakstiti, — pee tew kasinn arri buhs. Woi arri pee tewim irr atgreeschana no grehkeem? Woi swehtdeenu swehti jeb ap-

gahni? — Laffi un paturri, laffi un darri. Lai
schee wahrdi tawâ firde kriht, ka augligâ semmê.
To lai Deews dohd, ka winsch tew warr sweh-
tibt.

Englenderi 1799tâ gaddâ tahdu beedribu
zehle, masas grahmatinas list drikkeht, ar to
kristigu atsichschanu wairoht. Jan pehz 38 gad-
deem tai tik dauds beedri bija peekrittuschî, ka
tee 813,000 rubtus warreja samest un 14 mil-
lion grahmatinas pasaulê islaist. Schee bee-
dri us zerribu strahdajuschî, tadehl, ka tee tiz-
zibâ beedrojusches, dsichti no swehtas Kristus
mihlestibas. Taggad daschas zittâs semmês arri
tahdas beedribas irr zehlschahs, un, gohds
Deewam augstibâ! tahs naw welti strahdaju-
schas, bet daschas dwehseles no pasuschanas zel-
leem atgreesuschas. Tahs grahmatinas dasch-
labbam par mahzitajeem palikkuschas un kâ spee-
geli rahdijuschas, fur teem zelsch beigsees. —
Ta mihlestiba ne peekuhst, bet ar zerribu strahda;
tadehl ka tizziba irr winnas spehks.

St. 1.

Daschadas labbas mahzibas.

(Ko wajag, to wajag.)

Tikkabb pee baggateem kâ pee nabbageem
firdei bu s buht ihstena weeta, ja tee gribb lai-
migi palikt. Un pee tam dauds wairak zilweki
nahf drihsak zaur ruhpehm un behdahm, ne kâ
zaur meeru un preeku; jo ja tas tâ ne buhtu,
tad Deews mums labpraht tihrus preekus ween
buhtu nowehlejis. Bet kad nu zilweki laimi,
meeru un preeku tad tikkai spehj panest, kad
winnu firde zaur dauds prettibahm irr padarrita
pastahwiga, sipra, pazeetiga un gudra, tad irr
staidri redsams, ka dauds behdahm un raisehm
wajag pasaulê buht; jo bes tam nahf mas zil-

wekeem firde ihstena weeta, ka warr meeru un
preeku panest.

D....g.

Kungs Kristus, dohd to dschwibas- maisi man.

Melb. At, Jerusaleme, mohbees.

1.

Kungs, Tew sawu wahjib' suhdschs,
Un isfalzis Tew' maisi luhdschs,
To pestifchanas-maisi dohd',
Ko Tu pelnij's, to Tu krahjis,
Kad Tu preeksch mann' us nahwi gahjis,
To gribbi Tu man eefschinkoht;
Schi maife grehtus delb,
Schi maif' us debbes' geld;
Irr ta mannim:
Tad spehks irr gan
Us atgreeschan',
Us jaunu, staidru dschwofchan'.

2.

Dohd' to peedohfchanas-maisi,
Bet, Kungs, es luhds' wehl tweemu reisi,
Ne atmett mannu luhgshanu:
Dohdees Tu pats manna firde,
Ar Tew' mann' eh dini un dsirdi
Us swehtu diwehseles meeloschan'!
Es sars pee Teswin klagt,
Tu pats mann' eh dinaht
Effi fohlijs;
Dohd' tufnesi
To maisti
No Tawahm fruchtim schehlighi.

Grot.

Br i h w d r u c k t e h t.

No jubermallas-gubernements augstas waldischanas puffed: Collegienrath v. Brannschweig, Zensor.
Druckts pee J. H. Hoffmann un A. Johannohn. No. 144.